

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2012. gada 5. jūlijā*

Tiesu iestāžu sadarbība civillietās — Maksātnespējas procedūras — Regula (EK) Nr. 1346/2000 — 5. panta 1. punkts — Piemērošana laikā — Valstī, kas nav Eiropas Savienības dalībvalsts, celta lietu tiesību prasība — Maksātnespējas procedūra, kas uzsākta pret parādnieku citā dalībvalstī — Pirmās valsts kļūšana par Eiropas Savienības dalībvalsti — Piemērojamība

Lieta C-527/10

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Legfelsőbb Bíróság* (Ungārija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2010. gada 26. oktobrī un kas Tiesā reģistrēts 2010. gada 15. novembrī, tiesvedībā

ERSTE Bank Hungary Nyrt

pret

Magyar Állam,

BCL Trading GmbH,

ERSTE Befektetési Zrt.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs A. Tizzano [*A. Tizzano*] (referents), tiesneši M. Ilešičs [*M. Ilešič*], E. Levits, Ž. Ž. Kāzels [*J.-J. Kasel*] un M. Bergere [*M. Berger*],

ģenerālvokāts J. Mazaks [*J. Mazák*],

sekretāre S. Stremholma [*C. Strömholm*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2011. gada 27. oktobra tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *ERSTE Bank Hungary Nyrt* vārdā – *T. Éless* un *L. Molnár*, *ügyvédek*,

— *Bárándy és Társai Ügyvédi Iroda* vārdā – *D. Bojkó*, *ügyvéd*,

— *Komerční Banka as* vārdā – *P. Lakatos*, *I. Sólyom*, *A. Ungár*, *P. Köves* un *B. Fazakas*, *ügyvédek*,

— Ungārijas valdības vārdā – *M. Z. Fehér*, kā arī – *K. Szijjártó* un *K. Veres*, pārstāvji,

* Tiesvedības valoda – ungāru.

— Spānijas valdības vārdā – *S. Centeno Huerta*, pārstāve,

— Eiropas Komisijas vārdā – *A. Sijos* un *M. Wilderspin*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus 2012. gada 26. janvāra tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām (OV L 160, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Regula”) 5. panta 1. punkta interpretāciju.
- 2 Šis lūgums iesniegts maksātnespējas procedūras ietvaros attiecībā uz sabiedrību *BCL Trading GmbH* (turpmāk tekstā – “*BCL Trading*”), kas dibināta saskaņā ar Austrijas tiesībām.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

- 3 Akta par Čehijas Republikas, Igaunijas Republikas, Kipras Republikas, Latvijas Republikas, Lietuvas Republikas, Ungārijas Republikas, Maltas Republikas, Polijas Republikas, Slovēnijas Republikas un Slovākijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai nosacījumiem un pielāgojumiem Līgumos, kas ir Eiropas Savienības pamatā (OV 2003, L 236, 33. lpp.; turpmāk tekstā – “Pievienošanās akts”), 2. pantā ir paredzēts:

“Pamatlīgumi un akti, ko iestādes un Eiropas Centrālā banka pieņēmusi pirms pievienošanās, no pievienošanās dienas ir saistoši jaunajām dalībvalstīm un piemērojami tajās atbilstīgi minētajos Līgumos un šajā Aktā paredzētajiem nosacījumiem.”

- 4 Regulas preambulas 6., 11. un 23.–25. apsvērumā ir noteikts:

“(6) Saskaņā ar proporcionalitātes principu šajā regulā būtu jāaprobežojas tikai ar noteikumiem, kas regulē piekritību maksātnespējas procedūru sākšanai un nolēmumus, ko taisa, tieši pamatojoties uz maksātnespējas procedūrām, un kas ir cieši saistīti ar šādām procedūrām. Turklāt šajā regulā vajadzētu iekļaut noteikumus par šādu nolēmumu atzīšanu un piemērojamo tiesību aktu, kas arī atbilst iepriekšminētajam principam.

[..]

- (11) Šai regulai jāatzīst, ka lielā mērā atšķirīgo materiālo tiesību dēļ ir nepraktiski ieviest maksātnespējas procedūru ar vienotu darbības jomu visā Kopienā. Valsts, kurā sāktas procedūras, tiesību aktu bezizņēmuma piemērošana tāpēc bieži radītu sarežģījumus. Tas, piemēram, attiecas uz Kopienā sastopamajiem atšķirīgajiem tiesību aktiem par nodrošinājumiem. [..] Šajā regulā tas būtu jāņem vērā divos dažādos veidos. No vienas puses, ir jāparedz īpaši noteikumi par piemērojamo likumu īpaši būtisku tiesību un tiesisko attiecību gadījumā (piem., lietu tiesības un darba līgumi). No otras puses, reizē ar galvenajām maksātnespējas procedūrām ar vispārēju darbības jomu būtu jāatļauj arī valstu procedūras, kas attiecas tikai uz tiem aktīviem, kuri atrodas procedūru sākšanas valstī.

[..]

- (23) Attiecībā uz šajā regulā ietvertajiem jautājumiem jānosaka vienoti tiesību normu kolīziju noteikumi, kas to piemērošanas jomā aizstāj valstu starptautisko privāttiesību noteikumus. Ja nav norādīts citādi, jāpiemēro tās dalībvalsts tiesību akti, kura sāk procedūru (*lex concursus*). Šim tiesību normu kolīziju noteikumam jābūt spēkā gan galvenajā procedūrā, gan vietējās procedūrās; *lex concursus* nosaka maksātnespējas procedūras sekas, gan procesuālās, gan materiālās, attiecībā uz iesaistītajām personām un tiesiskajām attiecībām. Tas regulē visus maksātnespējas procedūras sākšanas, izpildes un noslēgšanas nosacījumus.
- (24) Maksātnespējas procedūru automātiska atzīšana, kurām parasti piemēro procedūras sākšanas valsts tiesību aktus, var būt pretrunā ar noteikumiem, saskaņā ar kuriem darījumus veic citās dalībvalstīs. Lai aizsargātu tiesisko paļāvību un darījumu drošību dalībvalstīs, kas nav procedūras sākšanas valsts, jāparedz vairāki vispārējo noteikumu izņēmumi.
- (25) Ir vajadzība pēc īpašas norādes, kas neparedz procedūras sākšanas valsts tiesību aktu piemērošanu lietu tiesību gadījumā, jo tās ir visai būtiskas kredīta piešķiršanai. Šādu lietu tiesību pamats, likumīgums un apjoms parasti jānosaka saskaņā ar *lex situs*, un to neskar maksātnespējas procedūras sākšana. Lietu tiesību īpašniekam ir jāspēj arī turpmāk aizstāvēt savas tiesības uz ķīlas nodalīšanu vai atsevišķu nokārtošanu. Ja uz aktīviem attiecas lietu tiesības saskaņā ar *lex situs* vienā dalībvalstī, bet galvenās procedūras veic citā dalībvalstī, galvenās procedūras likvidatoram ir jābūt iespējai pieprasīt sekundārās procedūras sākšanu piekritībā, kurā lietu tiesības rodas, ja tajā parādniekam ir uzņēmums. Ja sekundārā procedūra nav sākta, pārpalikums no to aktīvu pārdošanas, uz kuriem attiecas lietu tiesības, ir jāmaksā galvenās procedūras likvidatoram.”

5 Regulas 3. pantā attiecībā uz starptautisko piekritību ir paredzēts:

“1. Tās dalībvalsts tiesas, kuras teritorijā atrodas parādnieka galveno interešu centrs, piekritībā ir sākt maksātnespējas procedūras. Sabiedrības vai juridiskas personas gadījumā juridisko adresi uzskata par galveno interešu centru, ja nav pierādījumu pretējam.

2. Ja parādnieka galveno interešu centrs atrodas kādas dalībvalsts teritorijā, citas dalībvalsts tiesu piekritībā ir sākt maksātnespējas procedūras pret parādnieku tikai, ja šīs citas dalībvalsts teritorijā parādniekam pieder uzņēmums. Šīs procedūras attiecas tikai uz tiem parādnieka aktīviem, kas atrodas pēdējā minētā dalībvalstī.

3. Ja maksātnespējas procedūras ir sāktas saskaņā ar 1. punktu, visas procedūras, kas pēc tam sāktas saskaņā ar 2. punktu, ir sekundārās procedūras. Pēdējās minētās procedūras ir likvidācijas procedūras.

[..]”

6 Regulas 4. pantā attiecībā uz piemērojamajām tiesību normām ir noteikts:

“1. Ja vien šajā regulā nav noteikts citādi, uz maksātnespējas procedūru un tās sekām attiecas tās dalībvalsts tiesību akti, kuras teritorijā šāda procedūra ir sākta, turpmāk “procedūras sākšanas valsts”.

2. Procedūras sākšanas valsts tiesību akti paredz nosacījumus šādu procedūru sākšanai, to izpildei un izbeigšanai. Cita starpā tie nosaka:

[..]

b) aktīvus, kas veido daļu no īpašuma un rīcību ar aktīviem, kurus ieguvis vai kuri pārgājuši parādnieka īpašumā pēc maksātnespējas procedūras sākšanas;

[..]

- f) maksātnespējas procedūru ietekmi uz procedūrām, ko uzsākuši individuāli kreditori, izņemot tiesvedībā esošas lietas;
- g) prasījumus, kas jāizvirza pret parādnieka īpašumu, un darbības ar prasījumiem, kuri rodas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas;
- h) noteikumus, kas regulē prasījumu iesniegšanu, pārbaudi un atzīšanu;
- i) noteikumus, kas regulē ieņēmumu sadali no aktīvu pārdošanas, prasījumu hierarhiju un to kreditoru tiesības, kuru prasības ir daļēji apmierinātas pēc maksātnespējas procedūras sākšanas, izmantojot lietu tiesības vai ieskaitu;

[..].”

- 7 Attiecībā uz trešo personu lietu tiesībām Regulas 5. panta 1. punktā ir noteikts:

“1. Maksātnespējas procedūras sākšana neietekmē kreditoru vai trešo personu lietu tiesības attiecībā uz ķermeņiskiem vai bezķermeņiskiem, kustamiem vai nekustamiem aktīviem – gan neatvietojamiem aktīviem, gan atvietojamu aktīvu kopumiem, kas laiku pa laikam mainās – kas pieder parādniekam un atrodas citas dalībvalsts teritorijā procedūras sākšanas laikā.”

- 8 Attiecībā uz maksātnespējas procedūru atzīšanu Regulas 16. pantā ir noteikts:

“1. Visus nolēmumus, kas sāk maksātnespējas procedūru, ko izdara dalībvalsts tiesa, kurai ir piekritība saskaņā ar 3. pantu, atzīst visās citās dalībvalstīs no brīža, kad tie stājas spēkā procedūras sākšanas valstī.

Šo noteikumu piemēro arī, ja, ņemot vērā viņa statusu, maksātnespējas procedūras pret parādnieku nevar ierosināt citās dalībvalstīs.

2. Šīs regulas 3. panta 1. punktā minētās procedūras atzīšana pieļauj sākt 3. panta 2. punktā minēto procedūru citas dalībvalsts tiesā. Pēdējā procedūra ir sekundāra maksātnespējas procedūra III nodaļas nozīmē.”

- 9 Regulas 17. panta 1. punkts, kurā ir paredzētas maksātnespējas procedūras atzīšanas sekas, ir izteikts šādā redakcijā:

“Nolēmumam, ar ko sāk 3. panta 1. punktā minēto procedūru bez turpmākām formalitātēm ir tādas pašas sekas visās citās dalībvalstīs kā saskaņā ar tiesību aktiem procedūras sākšanas valstī, ja vien šajā regulā nav paredzēts citādi un ciktāl šajā citā dalībvalstī nav sāpta 3. panta 2. punktā minētā procedūra.”

- 10 Regulas 43. pantā, ar kuru tiek noteikta šīs regulas piemērošana laikā, ir paredzēts:

“Šīs regulas noteikumus piemēro tikai maksātnespējas procedūrām, kas sāktas pēc tās stāšanās spēkā. Darbības, ko parādnieks veicis pirms šīs regulas stāšanās spēkā, turpina regulēt tiesību akti, ko tām piemēroja to veikšanas laikā.”

- 11 Visbeidzot šīs Regulas 47. pantā ir noteikts:

“Šī regula stājas spēkā 2002. gada 31. maijā.”

Ungārijas tiesības

12 Pamatlietā *ratione temporis* piemērojamās tiesību normas attiecībā uz finanšu nodrošinājumu ir ietvertas 1959. gada Likuma Nr. IV, ar kuru tiek pieņemts Civilkodekss (*Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV törvény*), 270. un 271. pantā.

13 Šī likuma 270. pantā ir noteikts:

“1. Ja finanšu nodrošinājums tiek iesniegts, lai garantētu saistību izpildi, līguma neizpildes vai nepilnīgas izpildes gadījumā kreditors savu prasījumu var apmierināt tieši, izmantojot garantijas depozītu.

2. Kā finanšu nodrošinājumu var izmantot skaidru naudu, krājkontus vai vērtspapirus. Ja finanšu nodrošinājuma priekšmets ir kāda cita lieta, tiek piemērots ķīlas tiesiskais regulējums.

3. Saistību izpildei izmantots finanšu nodrošinājums, ko nevar piedzīt tiesas ceļā, ir spēkā neesošs. Šo noteikumu nepiemēro finanšu nodrošinājumam, kurš ir izmantots tādu prasījumu nodrošināšanai, kuriem ir iestājies noilgums.

4. Noilguma iestāšanās prasījumam nevar kavēt tā apmierināšanu, izmantojot šim nolūkam paredzētu finanšu nodrošinājumu.”

14 Iepriekš minētā likuma 271. pantā ir noteikts:

“1. Finanšu nodrošinājums var tikt izmantots tikai prasījuma apmierināšanai. Vienošanās par pretējo nav spēkā.

2. Finanšu nodrošinājuma priekšmets tiek atlīdzināts, ja ir beidzies līgums, kas ir tā pamatā, vai ir beidzies garantijas termiņš, neparedzot tiesisku pamatu [prasījuma] apmierināšanai, izmantojot finanšu nodrošinājumu.”

Pamatlieta un prejudiciālais jautājums

15 Šī lieta ir radusies saistībā ar strīdu starp *ERSTE Bank Hungary Nyrt* (turpmāk tekstā – “*ERSTE Bank*”) un *Magyar Állam* (Ungārijas valsts), kā arī *BCL Trading* un *ERSTE Befektetési Zrt*.

16 1998. gada 8. maijā *Postabank és Takarékpénztár rt.* (turpmāk tekstā – “*Postabank*”) izsniedza kredītvēstuli par labu *BCL Trading GmbH*.

17 Pēc tam *BCL Trading* šo prasījumu cedēja vairākām bankām. Tā kā *Postabank* atsacījās minētajām bankām izmaksāt summu, kas atbilda šim prasījumam, šīs bankas cēla prasību par cedētā prasījuma samaksu.

18 2003. gada 9. jūlijā *BCL Trading* deva kā garantiju tai piederošās *Postabank* akcijas gadījumam, ja būtu jāizmanto nodrošinājums un ja līdz ar to šai sabiedrībai būtu jāsamaksā atbilstošās summas. Minētās akcijas līdz ar to bija finanšu nodrošinājuma priekšmets.

19 2003. gada 5. decembrī pret *BCL Trading*, kuras juridiskā adrese ir Vīnē (Austrija), tika uzsākta maksātnespējas procedūra, kas tika izsludināta 2004. gada 4. februārī.

20 Attiecībā uz *Postabank* akcijām, kas piederēja *BCL Trading* un bija iepriekš minētais finanšu nodrošinājums, *Legfelsőbb Bíróság* [Augstākā tiesa] 2005. gada 6. decembrī uzdeva *Magyar Állam* nopirkt šīs akcijas, pamatojoties uz to, ka tai bija izšķiroša ietekme pār *Postabank* un šāds apstāklis

Ungārijas tiesībās uzlika pienākumu iegādāties tās *Postabank* akcijas, kuras piedāvā pārdot mazie akcionāri. Izpildot šo nolēmumu, *Magyar Állam* nopirka šīs akcijas par *Legfelsőbb Bíróság* noteikto cenu un nodeva tiesas depozītā skaidru naudu, ar ko tika aizstātas minētās akcijas, kas iepriekš tika dematerializētas.

- 21 2006. gada 27. janvārī *ERSTE Bank* ar juridisko adresi Budapeštā (Ungārija), kas ir *Postabank* tiesību un saistību pārņēmēja, cēla prasību *Fővárosi Bíróság* (Budapeštas apgabaltiesa) pret atbildētājam pamatlietā, lai panāktu konstatējošu spriedumu par finanšu nodrošinājumu saistībā ar summu, kas tika nodota tiesas depozītā.
- 22 Gaidot šīs prasības iznākumu, 2007. gada 8. janvārī *ERSTE Bank* turklāt prasīja uzsākt Ungārijā sekundāru maksātnespējas procedūru pret *BCL Trading*, apgalvojot, ka tai šajā valstī pieder uzņēmums un ka pret to jau ir uzsākta maksātnespējas procedūra Austrijā. Kaut arī *Legfelsőbb Bíróság* atzina Regulas piemērojamību, tā noraidīja šo prasību, pamatojoties uz to, ka prasītāja nevarēja pierādīt, ka parādniecei piederētu uzņēmums Ungārijā, kā tas ir prasīts šīs Regulas 3. panta 2. punktā.
- 23 2009. gada 7. janvārī *Fővárosi Bíróság* nolēma, ka pret *BCL Trading* jau ir uzsākta maksātnespējas procedūra Austrijā un Austrijas Bankrota likums bija maksātnespējas procedūrai un tās sekām piemērojamais tiesiskais regulējums. Savukārt, ņemot vērā, ka ar šo likumu ir izslēgta iespēja uzsākt tiesvedību pret likvidējamu sabiedrību par bankrota aktīviem, tas nozīmēja pilnīgu tiesvedības aizliegumu pret *BCL Trading*, jo šī sabiedrība bija likvidācijas procesā. Šādos apstākļos *Fővárosi Bíróság* izdeva rīkojumu par tiesvedības izbeigšanu.
- 24 Pēc tam, kad *ERSTE Bank* 2010. gada 4. februārī iesniedza apelācijas sūdzību par šo nolēmumu, *Fővárosi Ítéltábla* (Budapeštas Apelācijas tiesa), pamatojoties uz Regulas 4. panta 1. punktu, apstiprināja pirmās instances tiesas *Fővárosi Bíróság* izdoto rīkojumu. Šī tiesa turklāt atgādināja, ka tas, vai ir apmierināma *ERSTE Bank* prasība par konstatējošu spriedumu par finanšu nodrošinājumu, ir jāizlemj atbilstoši Austrijas tiesībām.
- 25 *ERSTE Bank* pēc tam iesniedza kasācijas sūdzību *Legfelsőbb Bíróság*, lai panāktu, ka, galvenokārt, tiktu atcelts galīgais rīkojums izbeigt tiesvedību, un lai pirmās instances tiesai piespriestu pārskatīt prasību uzsākt sekundāru maksātnespējas procedūru pret *BCL Trading*. Turklāt tā apgalvoja, ka Regula šajā lietā nav piemērojama, jo lēmums uzsākt maksātnespējas procedūru pret *BCL Trading* Austrijā tika pieņemts pirms Ungārijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai, kas līdz ar to atbilstoši šai pašai Regulai padarīja neiespējamu minēto sabiedrību uzskatīt par tādu, kas atrodas likvidācijas procesā Ungārijā.
- 26 Uzskatot, ka pieņemamais nolēmums ir atkarīgs no Regulas noteikumu interpretācijas, *Legfelsőbb Bíróság* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādu prejudiciālu jautājumu:

“Vai [Regulas] 5. panta 1. punkts ir jāpiemēro civilprocesā par lietu tiesību [šajā gadījumā – finanšu nodrošinājuma (*óvadék*)] esamību, ja valsts, kurā atrodas lietas, kuras ir nodrošinājuma priekšmets, proti, kustamas lietas, un vēlāk – tās aizstājoša nauda, brīdī, kad citā dalībvalstī tika uzsākta maksātnespējas procedūra, vēl nebija Eiropas Savienības dalībvalsts, tomēr bija dalībvalsts brīdī, kad tika uzsākta tiesvedība?”

Par prejudiciālo jautājumu

- 27 Ar savu jautājumu *Legfelsőbb Bíróság* būtībā jautā Tiesai, vai Regulas 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ir piemērojams civilprocesā par lietu tiesību, šajā gadījumā – finanšu nodrošinājuma esamību, ja lietas, uz ko attiecas šī [lietu] tiesība, kā, piemēram, naudas summa, kas nolikta tiesas

depozītā, atrodas valstī, kas vēl nebija Eiropas Savienības dalībvalsts brīdī, kad citā dalībvalstī tika uzsākta maksātnespējas procedūra, bet bija kļuvusi par dalībvalsti brīdī, kad tika celta prasība, ar ko tika uzsākta minētā tiesvedība.

- 28 Pirms atbildēt uz šo jautājumu, ir jāizklaidē visas šaubas, ko ir izteikuši daži lietas dalībnieki šajā procesā par iespējamību, ka pati Regula būtu piemērojama *ratione temporis* tādos apstākļos kā pamatlietā.
- 29 Šajā ziņā iesākumā ir jāatgādina, ka saskaņā ar šīs Regulas 1. panta tekstu Regula attiecas uz kolektīvām maksātnespējas procedūrām, kas ir saistītas ar daļēju vai pilnīgu parādnieka mantas atsavināšanu un likvidatora iecelšanu.
- 30 Saskaņā ar Regulas 43. pantu, ar kuru tiek noteikta šīs Regulas piemērošana laikā, šo Regulu piemēro tikai maksātnespējas procedūrām, kuras sāktas pēc tās stāšanās spēkā, kas, kā tas ir precizēts šīs pašas Regulas 47. pantā, ir noteikta 2002. gada 31. maijā.
- 31 Savukārt no lūguma sniegt prejudiciālu nolēmumu izriet, ka maksātnespējas procedūra pret *BCL Trading* Austrijā tika uzsākta 2003. gada 5. decembrī.
- 32 Šādos apstākļos nav nekādu šaubu, ka šī procedūra patiesi tika uzsākta dalībvalstī pēc 2002. gada 31. maija, un līdz ar to tā ietilpst šīs Regulas piemērošanas jomā.
- 33 Turklāt ir jānorāda, ka, lasot kopā Regulas 16. panta 1. punktu un 17. panta 1. punktu, izriet, ka nolēmums par maksātnespējas procedūras sākšanu vienā dalībvalstī tiek atzīts visās citās dalībvalstīs no brīža, kad tas ir spēkā procedūras sākšanas valstī, un šim nolēmumam bez turpmākām formalitātēm ir tādas pašas sekas visās citās dalībvalstīs kā saskaņā ar tiesību aktiem procedūras sākšanas valstī (2010. gada 21. janvāra spriedums lietā *C-444/07 MG Probud Gdynia*, Krājums, I-417. lpp., 26. punkts).
- 34 Kā tas izriet no Regulas preambulas 22. apsvēruma, tās 16. panta 1. punktā definētā prioritātes norma ir balstīta uz savstarpējas uzticēšanās principu. Tieši šis princips ir ļāvis ne tikai ieviest obligāto piekritības sistēmu, kas ir jāievēro visām tiesām, kuras ietilpst Regulas piemērošanas jomā, bet arī atbilstošu dalībvalstu atteikšanos no to iekšējiem noteikumiem par nolēmumu, kas taisīti maksātnespējas procedūru ietvaros, atzišanu un izpildi par labu vienkāršotai maksātnespējas procedūru ietvaros pieņemto nolēmumu atzišanai un izpildei (2006. gada 2. maija spriedums lietā *C-341/04 Eurofood IFSC*, Krājums, I-3813. lpp., 39. un 40. punkts, kā arī iepriekš minētais spriedums lietā *MG Probud Gdynia*, 27. un 28. punkts).
- 35 Attiecībā uz pamatlietu ir jāprecizē, ka saskaņā ar Pievienošanās akta 2. pantu Regulas noteikumi Ungārijā ir piemērojami, sākot no šīs valsts pievienošanās Savienībai datuma, proti, no 2004. gada 1. maija.
- 36 Tādējādi, sākot no šī datuma, Ungārijas tiesām saskaņā ar Regulas 16. panta 1. punktu ir pienākums atzīt visus nolēmumus, kas sāk maksātnespējas procedūru, ko pieņem dalībvalsts tiesa, kurai ir piekritība saskaņā ar šīs Regulas 3. pantu. Turklāt, piemērojot minētās regulas 17. panta 1. punktu, visiem nolēmumiem, ko pieņēmusi dalībvalsts tiesa un ar ko sāk maksātnespējas procedūru, principā ir tādas pašas sekas Ungārijā, sākot no 2004. gada 1. maija, bez turpmākām formalitātēm saskaņā ar tiesību aktiem procedūras sākšanas valstī.
- 37 Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāuzskata, ka Regula ir piemērojama tādos apstākļos kā pamatlietā, jo attiecīgā maksātnespējas procedūra, kā tas izriet no šī sprieduma 31. un 32. punkta, ietilpst tās piemērošanas jomā, un ka tāpat, sākot no 2004. gada 1. maija, Ungārijas tiesām bija pienākums atzīt Austrijas tiesu pieņemtus nolēmumus sākt šādu procedūru.

- 38 Tālāk Regulas 4. panta 1. punktā ir paredzēts noteikums, ka piekritīgās tiesas noteikšana nozīmē arī piemērojamo tiesību normu noteikšanu. Saskaņā ar šo tiesību normu gan attiecībā uz galveno maksātnespējas procedūru, gan sekundāro vai teritoriālo procedūru minētajai maksātnespējas procedūrai un tās sekām ir piemērojami tās dalībvalsts tiesību akti, kuras teritorijā procedūra ir sākta (*lex concursus*) (šajā ziņā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Eurofood IFSC*, 33. punkts, iepriekš minēto spriedumu lietā *MG Probud Gdynia*, 25. punkts, un 2011. gada 15. decembra spriedumu lietā *C-191/10 Rastelli Davide e C.*, Krājums, I-13209. lpp., 16. punkts). Kā tas ir noteikts Regulas preambulas 23. apsvērumā, šajos tiesību aktos paredz nosacījumus maksātnespējas procedūras sākšanai, izpildei un beigšanai.
- 39 Tomēr, lai aizsargātu tiesisko paļāvību un darījumu tiesisko drošību citās dalībvalstīs, nevis tajā, kurā ir uzsākta maksātnespējas procedūra, Regulas 5.–15. pantā ir paredzēts noteikts skaits izņēmumu minētajai normai par piemērojamajiem tiesību aktiem attiecībā uz tiesībām un tiesiskajām attiecībām, kas atbilstoši šīs Regulas preambulas 11. apsvērumam tiek uzskatītas par īpaši būtiskām.
- 40 Tādējādi attiecībā uz lietu tiesībām Regulas 5. panta 1. punktā ir noteikts, ka maksātnespējas procedūras sākšana neietekmē kreditoru vai trešo personu lietu tiesības attiecībā uz lietām, kas pieder parādniekam un atrodas citas dalībvalsts teritorijā procedūras sākšanas laikā.
- 41 Šīs tiesību normas piemērošanas joma ir izskaidrota Regulas preambulas 11.–25. apsvērumā, atbilstoši kuru tekstam ir vajadzība pēc īpašas norādes, kas “neparedz procedūras sākšanas valsts tiesību aktu piemērošanu” lietu tiesību gadījumā, jo tās ir visai būtiskas kredīta piešķiršanai. Tādējādi saskaņā ar preambulas 25. apsvēruma tekstu šādu lietu tiesību pamats, likumīgums un apjoms parasti jānosaka saskaņā ar to tiesisko regulējumu, kas ir piemērojams vietā, kurā atrodas lieta, uz kuru attiecas minētā [lietu] tiesība (*lex rei sitae*), un to neskar maksātnespējas procedūras sākšana.
- 42 Līdz ar to Regulas 5. panta 1. punkts ir jāuztver kā tiesību norma, kas, atkāpjoties no [maksātnespējas procedūras] uzsākšanas valsts tiesiskā regulējuma, attiecībā uz kreditora vai trešās personas lietu tiesībām pār noteiktām lietām, kas pieder parādniekam, ļauj piemērot tās dalībvalsts tiesisko regulējumu, kuras teritorijā atrodas attiecīgā lieta.
- 43 Attiecībā uz pamatlietu ir patiesi, ka maksātnespējas procedūras uzsākšanas brīdī Austrijā 2003. gada 5. decembrī parādnieka lietas, kurām bija piemērojama attiecīgā lietu tiesība, atradās Ungārijā, proti, tādās valsts teritorijā, kas vēl nebija Savienības dalībvalsts.
- 44 Tomēr vienlaikus ir patiesi, kā tas ir atgādināts šī sprieduma 35. un 37. punktā, ka Regulas noteikumi ir piemērojami Ungārijā, sākot no šīs valsts pievienošanās Eiropas Savienībai datuma, proti, no 2004. gada 1. maija. Tātad, sākot no šī datuma, Ungārijas tiesām bija pienākums atzīt nolēmumu uzsākt maksātnespējas procedūru, ko ir pieņēmušas Austrijas tiesas.
- 45 Šādos apstākļos, lai saglabātu ar Regulu ieviestās sistēmas saskaņotību un maksātnespējas procedūru efektivitāti, tās 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šī tiesību norma ir piemērojama pat tādām maksātnespējas procedūrām, kas ir uzsāktas pirms Ungārijas Republikas pievienošanās Savienībai tādā gadījumā kā pamatlietā, kad 2004. gada 1. maijā parādnieka lietas, kurām bija piemērojama attiecīgā lietu tiesība, atradās minētās valsts teritorijā, par ko ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai.
- 46 Ņemot vērā šos apsvērumus, uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Regulas 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādās apstākļos kā pamatlietā šī tiesību norma ir piemērojama pat tādām maksātnespējas procedūrām, kas ir uzsāktas pirms Ungārijas Republikas pievienošanās Savienībai, tādā gadījumā, kad 2004. gada 1. maijā parādnieka lietas, kurām bija piemērojama attiecīgā lietu tiesība, atradās minētās valsts teritorijā, par ko ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai.

Par tiesāšanās izdevumiem

- ⁴⁷ Attiecībā uz pamatlietas dalībniekiem šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto lietas dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

- 1) **Padomes 2000. gada 29. maija Regulas (EK) Nr. 1346/2000 par maksātnespējas procedūrām 5. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tādos apstākļos kā pamatlietā šī tiesību norma ir piemērojama pat tādām maksātnespējas procedūrām, kas ir uzsāktas pirms Ungārijas Republikas pievienošanās Eiropas Savienībai, tādā gadījumā, kad 2004. gada 1. maijā parādnieka lietas, kurām bija piemērojama attiecīgā lietu tiesība, atradās minētās valsts teritorijā, par ko ir jāpārlicinās iesniedzējtiesai.**

[Paraksti]